

100 banen extra in 2020!

Grontmij legt groeiambitie neer

Het netwerk golf van links naar rechts: Jan Ter Steege (Gelderland en Overijssel), Hans Kok (Noord-Holland), Servaas van Dusseldorp (landelijk coördinator), Stef van Remmen (Zuid-Holland en Utrecht), Simon Le Fevre (Limburg en Noord-Brabant), Ad Meijwaard (Groningen, Friesland en Drenthe).

Golf is de laatste jaren explosief gegroeid zonder dat we ons heel expliciet hebben afgevraagd tot hoever de bomen doorgroeien. Blijven we onder de 200 banen of moet 300 makkelijk kunnen? Als je alleen naar de stijging van het aantal golfers kijkt zou een verdubbeling geen probleem moeten zijn. Alle deskundigen zijn het er echter over eens, dat alleen de stijging van het aantal golfers niet zo heel veel zegt. Over de juiste interpretatie van de groeicijfers en dan met name het tempo, is veel discussie. Grontmij legt als grootste ingenieursbureau, dat actief is met de ontwikkeling en aanleg van golfbanen in ieder geval een optimistisch scenario neer. Het bedrijf gaat er van uit dat voor 2020 100 extra banen ontwikkeld kunnen worden. 15 banen hiervan wil Grontmij in partnerschap met ANWB golf, Fortis en de Golf Management Groep (GMG) tot stand brengen. Deze ambitie heeft Grontmij recent neergelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Het vakblad "Greenkeeper" praat met een aantal leden van het golfnetwerk van Grontmij over hun visie op de markt. Onze gesprekspartners zijn: Servaas van Dusseldorp (beleid en landschappelijk ontwerp), Hans Kok (techniek en greenkeeping) en Stef van Remmen (ruimtelijk beleid en exploitatie).

Auteur: Hein van Iersel

Explosief

De insteek van Grontmij is duidelijk. De groei in aantal banen is de laatste jaren explosief geweest en die groei zal zich de komende jaren voortzetten. De groei zal wel een ander soort banen op gaan leveren. Want de golfconsument van de komende jaren zal kritischer zijn dan ooit en zal zappedrag gaan vertonen. De nieuwe golfer zal eerst en vooral een witte GVB'er gaan zijn. 2005 is het eerste jaar dat er evenveel witte GVB'ers zijn als clubspelers. En dat betekent in de visie

van de Grontmij een afnemende loyaliteit naar een home-course.

De opkomst van witte GVB'ers betekent volgens Stef van Remmen een duidelijke focus op prijs/ kwaliteit verhouding bij de ontwikkeling van nieuwe banen. Dat betekent allermindst dat alle toekomstige banen extreem luxe championship courses moeten worden. De nieuwe golfconsument zal afhankelijk van het moment en zijn portemonnee kiezen voor een baan, die hem op dat moment past. Dus 's avonds na het werk

even een uurtje ballen slaan op een (indoor) oefenaccommodatie, maar in het weekend uitgebreid 18 holes lopen. In deze ontwikkeling past volgens projectleider Hans Kok ook de ontwikkeling van projecten waar gezocht wordt naar een verbreding of combinatie van functies. Een voorbeeld daarvan is de ontwikkeling van de par 3 golfbaan Gaasperzoom, waar golf wordt gecombineerd met tennis. Op Hoenderdaal in Driebergen gebeurt hetzelfde. Daar wordt golf geïntegreerd met tennis, squash en indoor fitness

met als gevolg meer en betere exploitatiemogelijkheden.

Om de kwaliteit van een baan duidelijk te communiceren zou Van Remmen het instellen van een kwalificatiesysteem een goed idee vinden. Een soort sterrensysteem, dat voor de golfers duidelijk maakt welk soort baan hij gaat bezoeken. Daarbij gaat het om een classificatie die frequent wordt verleend en die door de exploitant blijvend moet worden 'verdiend'. Volgens de heer Kok wordt de baankeuze van golfers voor een groot deel bepaald door de zaken die direct te maken hebben met de baankwaliteit, het vak van de greenkeepers. Spelers kiezen voor fraai ontworpen en goed onderhouden banen in een mooi landschap met snelle greens, goede paden en een rough waar ze de bal kunnen vinden. De gehele uitstraling en onderhoudsniveau van het complex vanaf de parkeerplaats tot en met het terras en de kop koffie is van wezenlijk belang voor de baankeuze van de spelers. Dit is iets heel anders dan het systeem dat we nu kennen van A-banen, B-banen en geassocieerde banen. Van Remmen: "In Engeland zijn er banen waar je 10 pond betaald voor een rondje en banen waar je 300 pond betaald. Zo'n verschil in prijsstelling moet inzichtelijk gemaakt worden via een onafhankelijk keurmerk." Het kiezen voor een duidelijk profiel in prijs en kwaliteit wordt de opgave voor de bestaande exploitanten en voor de toetreders.

10% groei

Op dit moment heeft Nederland 250.000 geregistreerde golfers en een jaarlijkse groei in het aantal spelers van 10%. Deze groei bestaat voor 75% uit witte GVB'ers. De typische witte GVB'er is een man of vrouw in de leeftijd 35 tot 50 jaar met een druk professioneel leven. Deze spelers zullen op jaarbasis gemiddeld 10 rondjes golf gaan spelen. Tegen gemiddeld 30 rondjes voor een doorsnee clubspeler. Volgens Grontmij is uit onderzoek gebleken dat de witte GVB'er verwacht dat zijn golfconsumptie in de komende jaren gaat stijgen. Misschien wordt hij zelfs wel lid van een club. Daarnaast is het een feit dat de huidige ouderen langer actief blijven en hun rondjes golf zullen blijven spelen.

Servaas van Dusseldorp: "Wij geloven overigens niet dat de groei helemaal voortkomt uit mensen van een middelbare leeftijd. Op Naarderbos, een baan die wij zelf in onderhoud hebben zie je een

Lodewijk Klootwijk

Reactie NVG op groeiambities van Grontmij

NVG dringt aan op voorzichtigheid bij het publiceren van niet helemaal gefundeerde groeicijfers. Volgens Lodewijk Klootwijk, directeur van de NVG mogen we als branche niet dezelfde fout maken die in veel landen voor ons al gemaakt is: gebaseerd op een sentiment te veel golfbanen bouwen waardoor er een groot overschot aan capaciteit is ontstaan. De NVG is er voor om groeiontwikkelingen en indien mogelijk ook voorspellingen te baseren op feiten. Het aantal geregistreerde spelers groeit de afgelopen jaren met ca. 20.000 per jaar, omgerekend 8%. De trend is dat het gedeelte vrije golfers van deze 20.000 steeds groter wordt tov. de clubgolfer. Vorig jaar was het aandeel nog 75%, dit jaar zal het ca. 85% zijn. Vrije golfers spelen minder dan clubgolfers. Het is dus zaak naar de capaciteitsbehoefte te kijken ipv. naar het aantal spelers. Als dit doorgerekend wordt, dan is een groei met ca. 5 banen per jaar voorlopig voldoende. Hierbij moet goed opgelet worden op regionale spreiding: in sommige gebieden dreigt nu al overcapaciteit te ontstaan.

Hans Kok: Combinatie van functies.

enorme aanwas van jeugd. We hebben een woensdagmiddag dat ze voor een paar euro kunnen pelen. Een bedrag waarmee je absoluut niet uitkomt. Maar dat is een bewuste keuze om jeugd op je baan te krijgen.”

Exploitanten

Al die toekomstige banen moeten worden geëxploiteerd. Dat betekent dat kapitaalkrachtige personen of instellingen genoeg geld en/of liefde voor het golfspel hebben om initiatief te nemen om een baan op te starten. Golf is duidelijk aan het professionaliseren, dus nieuwe initiatieven hoeven we niet alleen meer te verwachten van enthousiastelingen. Ook grote instellingen als ANWB en banken als Fortis zien brood in golf. Globaal zijn er 3 soorten initiatiefnemers. De golfenthousiasteling, die graag iets wil doen met golf en vanuit die visie een baan wil ontwikkelen. Een tweede groep initiatiefnemers heeft grond en wil daar graag iets mee doen, dat meer opbrengt als een agrarische activiteit. De derde groep denkt primair vanuit de exploitatie. Dit

Stef van Remmen: 15 banen

Jaar	Aantal golfers	% bevolking dat golft	Banen
1985	40.000 golfers	0,25%	50
1995	70.000 golfers	0,5%	75
2000	160.000 golfers	1,0 %	125
2005	250.000 golfers	1,5 %	175

kunnen grote bedrijven of hotelketens zijn de vanuit hun specifieke achtergrond willen starten met een golfbaan.

Een vierde type exploitant is bijna niet aanwezig, maar is wel enorm belangrijk, de overheid, want zij wil vaak tal van zaken met het landelijk gebied, zonder dat daar geld voor beschikbaar is. Op het moment dat de overheid eisen stelt aan een bepaald gebied voor wat betreft natuurwaarden, maar daar niet het geld paraat voor heeft kan de ontwikkeling van een golfbaan voor een win/win situatie zorgen.

Stef van Remmen: “ Voor een overheid is golf een ideaal middel om buffers rondom een stad te leggen. Op het moment dat ergens een golfbaan ligt dan kunnen er geen industrieparken of

Servaas van Dusseldorp: Enorme aanwas van jeugdspelers

Reactie NVG op groeiambities van Grontmij

De NGF heeft met belangstelling kennis genomen van het initiatief van de Grontmij. Jos Gieskens, bestuurslid banen van de NGF zegt dat hij de realiteit van de uitgangpunten van de Grontmij niet kan beoordelen, ook omdat de NGF zelf een groeioprognose van vijf jaar aanhoudt. Deze gaan uit van een gemiddelde groei per jaar van 6% uitkomend in 2010 op 340.000 golfers, waarvan 167.000 Clubgolfers (incl. leden van D-leden) en 173.000 vrije golfers. De (benodigde) groei van het aantal banen in die periode wordt geschat op 30 a 35. Het realiseren van die banen is wat de NGF betreft een zaak van "de markt". De NGF is daarin geen partij, maar informeert, adviseert en faciliteert. Het feit dat steeds meer professionele partijen als de Grontmij, maar ook anderen zich in die markt gaan zal de kans op realisatie van de voor de groei benodigde levensvatbare banen naar mijn mening ongetwijfeld doen toenemen.

Jos Gieskens

woningen meer gepland worden. En vergeleken met woningbouw of industrie is de natuurwinst van golf veel hoger."

Servaas van Dusseldorp: "Ook in het landelijk gebied kan golf een belangrijke rol spelen als financiële drager. Het is een van de weinige groene bestemmingen, die een selfsupporting exploitatie heeft. Zelfs de landbouw kan dat, zonder het systeem van landbouwsubsidies, niet zeggen. De combinatie van golf met andere vormen van grondgebruik (natuur, water, recreatie) kan hier aanzienlijke maatschappelijke meerwaarde opleveren".

Grontmij is overtuigd van hun eigen inschatting van een groei van 100 banen, maar heeft niet de ambitie om al die banen ook zelf te bouwen. In teamverband werkt het bedrijf voor zowel verenigingen als commerciële exploitanten aan de totstandkoming en verbetering van golfbanen. In de combinatie ANWB, Fortis GMG en Grontmij wordt de lat op 15 banen gelegd, die ontwikkeld en gerealiseerd moeten worden. Daarnaast blijft Grontmij zich ook heel nadrukkelijk profileren naar andere initiatiefnemers en natuurlijk ook naar bestaande banen, die willen uitbreiden of hun kwaliteit duurzaam willen verbeteren.